

ročník III.

pátek 26. května 2023

Dominanta od Veselé

Milý čtenáři!

Letošní jaro je pro nás zchoulostivěle trochu studené. Ale už sbírám odvahu, už hledám ve vyhledávacích nějaký příznivý spoj do Českého ráje. Tak snad vše dobře dopadne a já si zas po půl roce užiju Ráje a chalupy. Protože potřebuju dovolenou jako sůl. A ta je – jak známo – nad zlato... 😊

Muzeum Českého ráje v Turnově po několika letech dokončilo kompletní rekonstrukci domu čp. 72 ve Skálově ulici, kam se bude rozšiřovat.

Turnovské muzeum získalo dům v roce 2015. Památkově chráněný dům čp. 72 přímo sousedí s hlavní muzejní budovou čp. 71 a spolu s domem U Bažanta (čp. 70) vytváří průčelí uzavřeného muzejního areálu. Objekt byl zakoupen v předstihu před přípravou nové stálé expozice Horolezectví, Už při přípravě projektu expozice bylo zřejmé, že dojde k zásadním stavebním úpravám. Stavební práce nakonec stály přes 25 milionů korun.

Ve sklepní části objektu bude umístěna expozice Luminiscence, která bude do tohoto prostoru přesunuta z nevyhovujícího suterénního prostoru domu U Bažanta.

V přízemí budou tři místnosti pro krátko až středně dobé tematické výstavy z nosného oboru mineralogie – geologie.

Do 1. patra je situován velký multifunkční přednáškový a výstavní sál. Přímo na expozici Horolezectví bude stavebně napojen sál věnovaný dílu předního českého fotografa a horolezce Viléma Heckela.

Přístupy do stálých expozic v čp. 72 budou bezbariérové – s výjimkou suterénních prostor, u kterých s ohledem na památkovou ochranu stavebních konstrukcí nelze bezbariérový přístup vyřešit.

V podkrovní část domu budou umístěny konzervátorské dílny a archiv.

Dům ve Skálově ulici je po kolaudaci, ale nové prostory musí muzeum ještě dovybavit. Slavnostní otevření se plánuje na 7. září.

(MČRT)

#

SPOLEK PŘÁTEL MUZEA ČESKÉHO RÁJE V TURNOVĚ
MUZEUM ČESKÉHO RÁJE V TURNOVĚ

STAROČESKÉ ŘEMESLNICKÉ TRHY TURNOV 2023

Sobota 27. 5. 2023

Městský park
10.00–11.00 **Big Band ZUŠ Turnov**
11.30–12.30 **Funny Grass** – folk, bluegrass
12.30–13.00 Předávání titulu Mistr tradiční rukodělné výroby LK
13.00–14.00 **Gerald Clark & Band** – folk
15.00–16.00 **VOXEL & Spol.** – pop-folk
17.00–18.00 **BARBORA POLÁKOVÁ** – janson-pop

Atrium muzea – Scéna loutkového divadla
10.00–11.00 **Buchty a loutky - Morská pohádka**
11.30–12.30 **Malé divadlo Praha - O Sněhurce**
13.00–14.00 **Buchty a loutky - Dětský Emlí a brátrův a velkým ubíma**
14.30–15.30 **Malé divadlo Praha - O červené Markulce**
16.30–17.30 **Kouzelník Eňo ňuňo**

Neďele 28. 5. 2023

Městský park
10.00–11.00 **MACKIE MESSER KLEZMER BAND** – klezmer music
11.30–12.30 **OLIV NEJZEHLBA & Maty Bahr** – Vzpomínka na Petra Skoumala
13.30–14.30 **HRADIŠŤAN & Jiří Pavlica**
15.00–16.00 **Sto zvířat** – ska
17.00–18.00 **Radůza** – janson, lidová píseň

Atrium muzea – Scéna loutkového divadla
10.00–10.45 **Divadlo Prahované panenky - O Sněhurce**
11.15–12.00 **Divadlo Věť - Včelí medvidci zpívají**
13.00–14.00 **Studio Damůza - Super kluk**
15.00–16.00 **Divadlo Věť - Pohádková hitparáda**
17.00–18.00 **KRAPET - Kecour Medroče**

Sdružení Český ráj připravilo pro letošní léto nové Turistické noviny. I když je tiskovina primárně zaměřena na turisty z jiných krajů, přesto jsem tam našel pár zajímavých článků, ze kterých se pokusím vyrobit nějaké tipy na výlety i pro našince. Třeba – věděli jste, že v Sobotce mají Almárium? Já tedy ne.

TURISTICKÉ NOVINY 2023

Český ráj

Turnovské kulturní tipy:

pátek 26. května od 19 hodin, Malá (domácí) scéna, klub KUS
Ba naopank & Ošklivé děti

sobota 27. května od 19 hodin, Malá (domácí) scéna, klub KUS
Naopak, Petr Vašina & Větrno

neděle 28. května od 17 hodin, kino Sféra
EOS: Mary Cassatt - malba moderní ženy

Čtvrtek 1. červen od 17 hodin, Turnov II – knihovna na vlakovém nádraží
Významné ženy rodu Rohanů

Doktor Miloš Kadlec, kastelán Sychrova, ve své přednášce přiblíží nejvýznamnější ženy v rámci rodu Rohanů, a to až od středověku až po současnost.

turnovsko

MALÁ SKÁLA –

HRAD VRANOV Malá Skála - Pantheon

Vás zve na live jazzový koncert

NEWYORSKÉHO HVĚZDNÉHO HRÁČE BRIANA CHARETTA
(Grammy nominee, hrává s Joni Mitchell, Simon & Garfunkel, Michael Buble.....)

v projektu

OTTO HEJNIC ORGANISM

OSIAN ROBERTS, Anglie

BRIAN CHARETTE
Hammond organ, NewYork

OTTO HEJNIC

sobota 27.5. 19h

proběhne
křest 2. alba

Skalní hrad Vranov - Pantheon, Malá Skála u Turnova
Vstupenky a kontakt Jiří Št'astný, tel: 734 264 226

Vstupné 299,-kč
www.vranov-pantheon.cz
www.ottohejnic.com

lomnice n/p

Na pondělí 29. května od 19 hodin připravili pracovníci muzea pro širokou veřejnost muzikantskou lahůdku v podobě čtvrtého koncertu skupiny *The Beatles Veteran Club* z Jičína, pořádaného u nás. Posluchači se opět mohou ve

zhruba devadesáti minutovém pořadu těšit na plejádu známých songů z repertoáru světově proslulé skupiny The Beatles. Vstupné je 120,- Kč. K dobové atmosféře bezesporu přispěje i doprovodné promítání archivních fotografií a videí slavných Brouků.

27. května mezi 10. a 16. hodinou proběhne na letišti *Otvírání lomnického nebe*.

lomnicko

STRUŽINEC, TUHAŇ –

Tuhaní, částí Stružince, jsem se loni kodrcal z Vranovska do Bezděčína. Jel jsem také kolem domu čp. 75 na Klepanci a tehdy jsem si řekl, že by tady byla pěkná hospůdka. A vida! Přistál u mě plakátek – KOLAUDACE NA KLEPANCI, KAFE NA KLEPANCI, na baru Lomnická 11°, káva, neailko I alko, drobné občerstvení...

Z toho usuzuju, že tam je nebo bude hospůdka – rozhodně to pojedu zkontrolovat a přinesu nějaké podrobnější informace. Tedy přivezu.

semily

30. květen, 17 hodin, knihkupectví Křižovatka
MICHAL VIEWEGH

2. červen od 16 hodin
NOC KOSTELŮ

16:00 O PEJSKOVI A KOČIČCE (divadlo pro děti) – Divadlo PUK

16:45 PROGRAM PRO DĚTI S KOŘÍNKEM – PaedDr. Lenka Hřibová

18:05 VERNISÁŽ VÝSTAVY OBRAZŮ BOHUMÍRA MÍČE

19:30 IVÁN GUTIÉRREZ & MADERA

21:00 SLAVNOST SVĚTLA – ZPĚVY Z TAIZÉ – Pěvecký spolek Jizeran

22:30 EKUMENICKÁ MODLITBA ZA MĚSTO Sbor Dr. Karla Farského

3. červen, 19.30, KC Golf

DOBROU CHUŤ OD PODKRKONOŠSKÉHO SYMFONICKÉHO ORCHESTRU

Podkrkonošský symfonický orchestr a komik Petr Vydra připravili na jaro 2023 unikátní kulturní představení na pomezí koncertu symfonického orchestru a stand-upu/divadelního představení s názvem „Dobrou chuť“.

sdružení český ráj

Sychrov letos nabídne Saturnina, Chinaski a další kulturní zážitky

Novogotický zámek Sychrov patří k nejkrásnějším a také nejvýznamnějším zámeckým budovám na severu Čech. Jeho bohatě vybavené interiéry, romantické zahrady a malebné okolí každoročně lákají desítky tisíc návštěvníků, kteří sem vyráží nejen za klasickými prohlídkami, ale také za řadou kulturních akcí.

Ty se zde konají zejména v letních měsících. Jinak tomu nebude ani letos v létě, kdy je sychrovský kulturní program opravdu nabitý.

Milovníci divadelních her mohou vyrazit například na představení Saturnin 23. a 24. června nebo na představení Zdravý nemocný 30. června a 1. července. Muzikáloví nadšenci by pak měli na Sychrov vyrazit ve dnech od 21. do 23. července za Muzikály naruby, Procházkou slavnými muzikály a muzikály Láska nebeská a Děti ráje. Pro příznivce české hudební scény jsou připravená také koncertní vystoupení kapel KRYŠTOF 10. června a CHINASKI 25. srpna. Zajímáte-li se o dějiny umění a dramatické příběhy ze šlechtického prostředí, neměli byste si nechat ujít speciální prohlídky *Za obrazy!* 17. června. Na nich se seznámíte nejen s historií rozsáhlé sbírky portrétů rodiny Rohanů, ale také s malíři, portrétovanými osobnostmi a příběhy spojenými se vznikem obrazů. (Turistické noviny, Sdružení Český ráj)

železnobrodsko

Nešťastný rok 1643 z perspektivy kronik

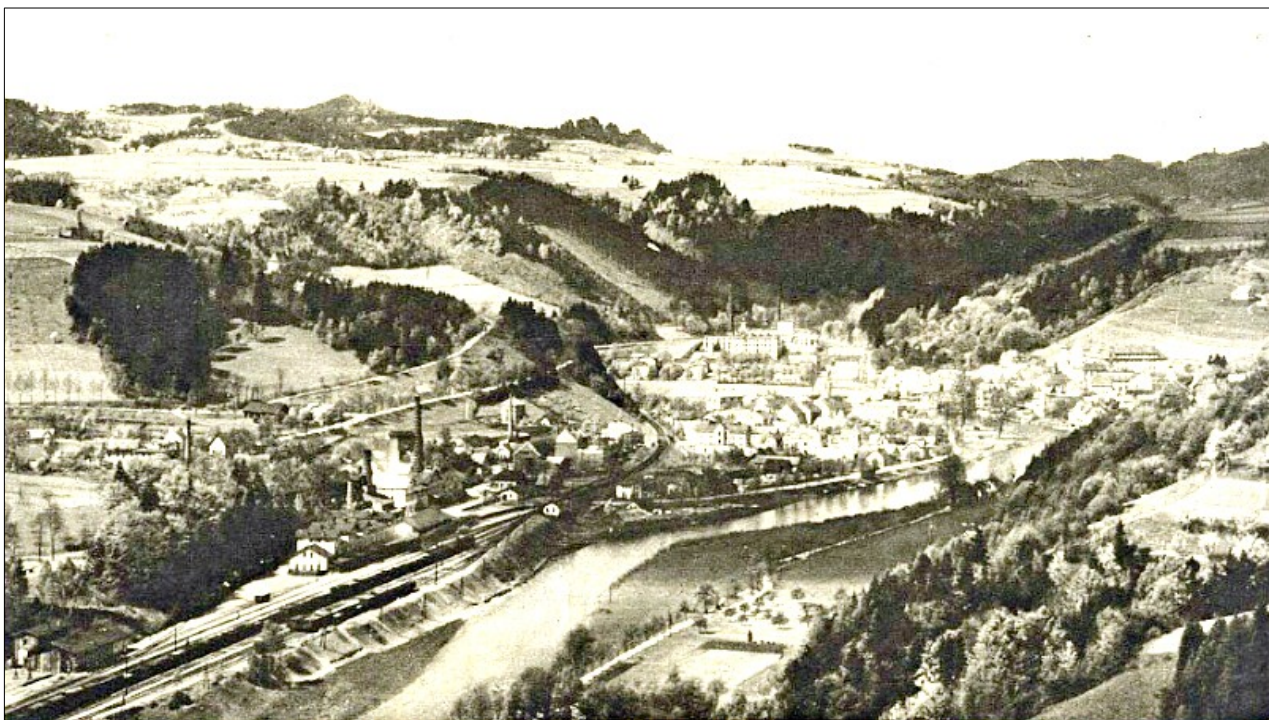
Až téměř na samém konci třicetileté války, po kterou byl Železný Brod ušetřen válečných běsů, i když je pravděpodobné, že vojska obou armád městem procházela, ale kromě obvyklého rekvírování mu moc neuškodila. Teprve v roce 1643 přišla pohroma. Pramenné dokumenty se nedochovaly, ale kroniky tuto událost zmiňují.

Dne 2. května 1643 dle zpráv kronikářů přitáhl od Chlístova k Železnému Brodu švédský oddíl, vedený důstojníkem Van di Biörnem. Nešlo o důležitou válečnou operaci, ale vlastně o soukromý podnik skupiny švédských vojáků a jejich velitele.

Nájezdníci město vydrancovali, zapálili a obyvatelstvo se rozuteklo. Pověst vypravuje, že Švédové přitáhli k Železnému Brodu dokonce dvakrát. Jednou prý Brod vůbec nenašli, protože hluboké údolí Jizery a Žernovníka bylo plné husté, neproniknutelné mlhy. Švédové se raději vrátili, protože nechtěli jet dál naslepo do neznámé krajiny. Tento „zázrak“, kterým byl tehdy Železný Brod zachráněn, byl přičítán Panně Marii a na místě, odkud se Švédové tehdy vrátili, byla později postavena kaplička s její soškou. Dodnes tam stojí a říká se tam U Matičky.

Ovšem za několik dní se tu švédské vojsko objevilo znovu. Panenka Maria prý zrovna — jak tvrdí zlí jazykové — nebyla doma, mlhu do údolí neposlala a Brod na to doplatil.

Železnobrodský kronikář Michael Fišer napsal: „Při zkáze města zůstal ušetřen jediný dům v hlubokém úvozu, tak zvané Pikorovsko. Tu prý potkala jakási bába u Pelechova Švédy a pravila jim ve zlosti, že celé město hoří, jen Pikorovsko ne! I vrátili se Švédové, aby i tento poslední dům zpustošili.“

Železný Brod, Letem světem 1929

Jan Vozka ve svých Dějinách Železného Brodu vysvětloval, proč byli Švédové dne 2. května tak rozezleni. Švédský velitel Van di Biörn se prý zamiloval ve Mšeně do krásné Rózy, dcerušky sklářského mistra Bartoloměje Šírera. Když odjížděl a děvče k sobě na koně posadil, byl prý hutním správcem Janem Preislerem z koně sestřelen. Ze msty vyplnili potom Švédové celé okolí. O úplném vypálení města a útěku jeho obyvatel se také zmiňovala žádost pro obnovení výročních trhů z konce 17. století i císařský patent z roku 1695, který potvrdil právo jarmarků. Železnobrodský učitel a kronikář města s tvrzením o úplné devastaci města polemizoval: „Zdá se, že jsou tyto údaje poněkud přehnané. Při podrobném srovnání všech známých jmen brodských obyvatel,

jak jsme je poznali už během 16. století, ale hlavně z urbáře vartenberského a z prvních úředních knih, které byly znovu pořízeny brzy po oné švédské pohromě, přijdeme k názoru, že tu přece jen nějaká souvislost a návaznost musela být a že tudíž obyvatelstvo rozehnáno nebylo, nebo bylo-li, že se aspoň jeho část opět vrátila.“

František Sochor dále uvedl, že při švédském vpádu shořela nová radnice a v ní pravděpodobně všechny úřední knihy, listiny a spisy. Proto není k dispozici žádný listinný a dokumentační materiál města před rokem 1643.

/ David Řeřicha, pracovník muzea, *Železnobrodský zpravodaj*

jilemnice

26. května v 17 hodin, Erbovní sál Krkonošského muzea

Vernisáž: Mistři známkové tvorby

Výběr z tvorby Jana Kavana, Jaromíra a Libuše Knotkových, Pavla Sivka, Oldřicha Kulhánka, Vladimíra Suchánka, Adolfa Absolona, Martina Srba, Miloše Ondráčka, Evy Haškové, Jana Mageta, Karla Zemana, Dušana Kállaye, Jiřího Boudy, Bedřicha Housy, Jiřího Slívy, Kláry Melichové, Petra Ptáčka, Zdeňka Netopila, Otakara Karlase a Milana Bauera.

Výstava je otevřena od 27. května do 17. září 2023 denně mimo pondělí 9–12 a 13–16 hodin, v červenci a srpnu do 17 hodin.

Výstava

MISTŘI ZNÁMKOVÉ TVORBY

Krkonošské muzeum Správy KRNP v Jilemnici, pivovar

27**NATĚRAČ**

Divadelní spolek Lipany, Vrchlabí
Bláznivá situační komedie Donalda Churchilla.

Kino Kartonka, 19:00**Vstupné: 150 Kč**

Ne

28**TAK NĚJAK SVĚTÁCI**

DS Divadelní klub, Vrchlabí
Na motivy filmové předlohy „SVĚTÁCI“, režiséra Zdeňka Podskalského a scénáristy Vratislava Blažka, pro divadelní představení upravil Václav Vondruška.

Kino Kartonka, 19:00**Vstupné: 150 Kč****# Návštěvníci se po covidové pauze vrátili do hor a Krkonoše mají nový rekord**

Z analýzy velkých dat mobilních operátorů za rok 2022 vyplývá, že návštěvnost Krkonoš se po poklesu vlivem pandemie covid-19 a souvisejících opatřeních v roce 2022 vrátila zase na stále se zvyšující trajektorii a v roce 2022 dosáhla nového rekordu.

Správa KRNAP po několikaleté pauze opět získala data o návštěvnosti, vyplývající z analýzy tzv. „velkých dat“ – anonymizovaných údajů o pohybu uživatelů služeb mobilních operátorů. Z nich – a kombinace údajů ze sčítačů na hranicích klidových území národního parku – vyplývá, že po dočasném částečném poklesu návštěvnosti v letech 2020 a 2021, způsobeném pandemií covid-19 a souvisejícími omezeními, se počty lidí přijíždějících do Krkonoš a Krkonošského národního parku dostaly opět na předcovidovou úroveň, ba dokonce překonaly dosavadní rekord roku 2018.

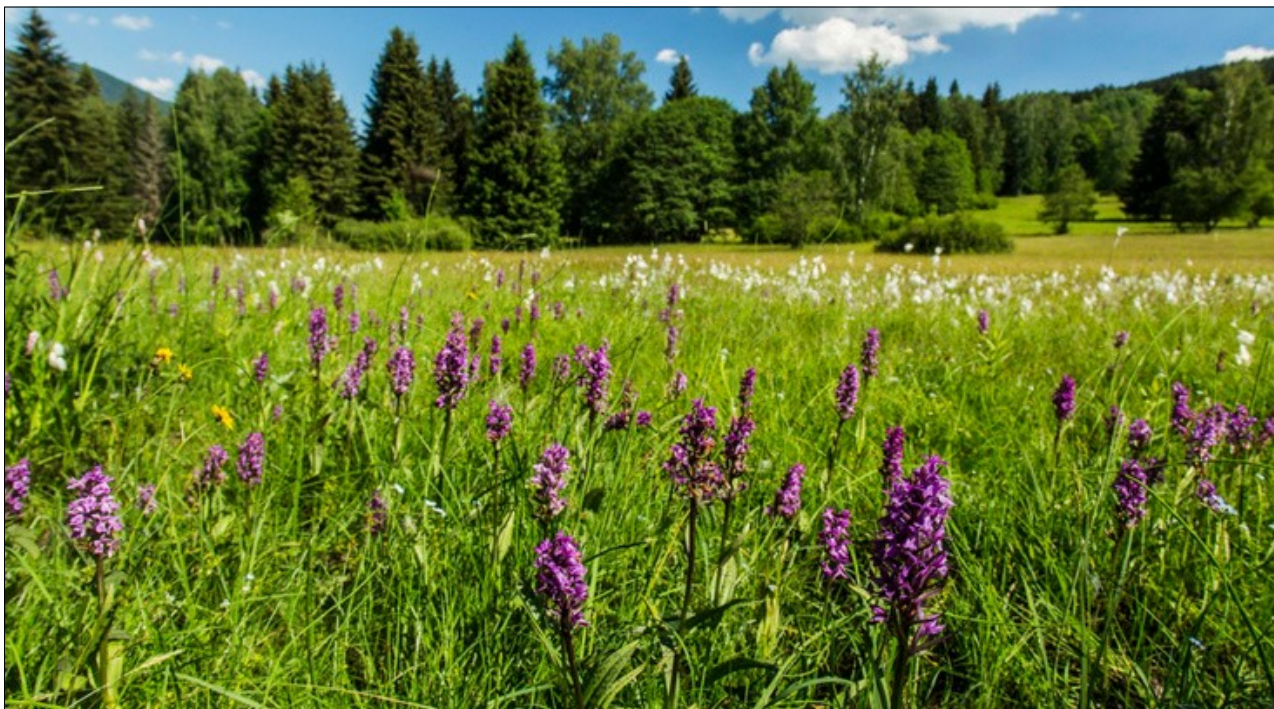
Z analýzy vyplývá, že Krkonoše zaznamenaly v roce 2022 celkem 12 111 212 návštěv, tedy o asi 250 tisíc víc, než v roce 2018. Samotný Krkonošský národní park pak v roce 2022 zaznamenal 5 763 996 návštěv, bezmála o milion víc, než v roce 2018.

Rok 2021, kdy ještě částečně platila některá protiepidemická opatření, byl v Krkonoších klidnější. Celé pohoří navštívilo 8 888 416 lidí (návštěvodny), tedy

tu proběhlo o 3,5 milionu návštěv méně, než v roce 2022. A v samotném KRNAP to bylo 4 073 944 návštěv, tedy o zhruba 1,75 milionu méně než loni.

Nejvyšší počty návštěvníků zaznamenaly Krkonoše jako celek i KRNAP samotný v sobotu 12. února 2022, kdy se mýjely dva turnusy jarních prázdnin, a v pátek 28. října, ve sváteční den vzniku Československa a počáteční den prodlouženého víkendu, kdy vládlo příznivé počasí.

(Správa KRNAP)

Sluneční stráň, foto Kamila Antošová, KRNAP

jičínsko

Jičínské letiště u Vokšic dnes a dříve

Nedávný Rockový hangár na letišti u Vokšic mi připomenul jednu z největších akcí v dějinách našeho města, které jsem se zúčastnil jako malý kluk.

Šlo o letecký den 14. září 1947, kdy tisíce lidí z pozice Na Poráku nebo přímo u letiště sledovalo neobvyklou a výjimečnou akci. Odhady v dobovém tisku zmiňují 14 tisíc lidí a situaci nejlépe ilustruje přiložené foto. Do létání se zapojily tehdy překvapivě také ženy, z nichž mladá sl. Háková předváděla let na větroni typu „Krajánek“. Ten den ovšem startovalo postupně 60 motorových letadel různých typů.

Za přítomnosti mnoha čestných hostů - mj. generála letectva J. Hanuše, ministra dopravy Weissera aj. startovali naši nejlepší letci. Po mjr. Maňákovi, mjr. Čermákovi, kpt. Petrovi, praporčíku Frankovi, šéfpilotu Pánkovi a štábním strážmistřovi Volkovi přišel na řadu fingovaný nálet na letiště.

Skupina vojenských letadel typu „Mosquito“, kterou vedl Jičíňák Vlastimil Áťa Veselý, účastník Bitvy o Británii a noční stíhač 68 Sq., předvedla vysoký

stupeň akrobacie, kterou dovršil štábní kapitán František Flekal, jehož výkon odměnili diváci bouřlivým potleskem. S trofejním německým letadlem typu Junkers se uskutečnily nakonec vyhlídkové lety nad Českým rájem, jichž se za nádherného počasí zúčastnilo velké množství návštěvníků. Moc lituji toho, že jsem (trochu překvapen) odmítl strýcovu nabídku, ať se s ním letadlem „svezu“. Později v jeho bydlišti v Australii v městečku Brunswick Heads ve státě Nový Jižní Wales se na vše hezky vzpomínalo...

/ Jaroslav Veselý

Letecký den na letišti u Vokšic

Humprecht aneb povídání V. Zieglera na květen

Kdo by neznal Humprecht! V nadmořské výšce 334 mnm. stojí kruhový (tedy šišatě kruhový) zámček na výrazném čedičovém vrchu nad Sobotkou. Že ho neznáte? Tak si někdy udělejte výlet, třeba s dětmi na Kost a pak jděte údolím Plakánek do městečka Sobotky. Mimochodem taky krásného.

Kde se tu vzal? Stojí přece na tom čedičovém vrchu! To je ten kuželovitý neovulkanický suk tvořený komínovou brekcií s čedičovým pronikem, vzniklý asi před 17 miliony lety, kdy i v krajině budoucího Českého ráje tvořila zdejší geomorfologii i sopečná činnost. Vulkanické těleso bylo odkryto dlouho trvající erozí a po zatím poslední době ledové pokryl kopec dubový porost s příměsí borovice. Ten na vrcholu barokní zámek tam byl přistavěn rukama zdejších lidí

až ve druhé polovině 17. století.

Celek je geologická lokální zajímavost a spolu s ní tu je i kulturně-historická památka národního významu. Humprecht nebyl nikdy (pro vulkanology bohužel) těžen ani žádnou drobnou dobývkou nebo lůmkem. Vrch není příliš bohatý ani na přirozené výchozy. V drobných výchozech, navíc dosti zvětralých, je zřejmé, že kopec tvoří pyroklastika s vysokým stupněm fragmentace a bohatá na křídový xenolitický (úlomkovitý a přepálený) materiál. Taková pyroklastika odpovídají freatomagmatické erupci, to je takovému výbuchu sopky, při Emy se magma nebo láva dostala do styku s podzemní nebo povrchovou vodou. Za současného stavu odkrytí tohoto kopce však není možné rozhodnout, jestli se jedná o relikvitu tufového kužele (jako Zebín), tufový kužel erodovaný na úroveň přírodní dráhy (jako Svatá Anna) nebo o erozi obnaženou přírodní dráhu freatomagmatické erupce vulkánu maarového typu. Na Humprechtu zatím nebyl ani nalezen materiál vhodný pro radiometrické datování. Na základě analogie s nejbližšími relikty vulkanických objektů je ale možné předpokládat, že by i Humprecht mohl spadat do období vulkanické aktivity před zhruba 17 miliony let.

A co zámek? Zámek Humprecht, jedna z dominant Českého ráje, byl vystavěn pod vedením italského architekta Carla Luraga v letech 1666-1668 pro Humprechta Jana Černína z Chudenic. Novostavba záměčku v červnu roku 1678 vyhořela po zásahu blesku, ale Černínové objekt do roku 1680 obnovili a ještě jej nechali zvýšit o jedno poschodí. Od roku 1738 vlastnili zámek Netoličtí z Eisenberka a jejich dědicové. Naštěstí, stavebně však zámek nebyl už upravován až do třicátých let dvacátého století.

Zajímavostí zámku je především unikátní řešení stavby, respektující terén, dále

akustický sál, vysoký přes 16 metrů a turecký půlměsíc na špičce zámku. Interiéry v náznakové podobě přibližují podobu zámku v době rodiny Černínů, kteří jej nejvíce užívali. Ve druhém patře zámku je možno navštívit muzeum Sobotecka a také vyhlídkový ochoz, z něhož je, v případě dobré viditelnosti, krásný výhled po Českém ráji, na Jizerské hory, Krkonoše a České středohoří. Velikou zajímavostí samotného zámku je tamější Bílá paní, která v letních měsících se vyskytuje kolem poledne na ochozech zámku, kde zvoněním na bronzový zvonec svolává k sobě za dalekého širokého okolí mandelinky bramborové. A když ty se slétnou, tak si z nich vaří rajskou omáčku. Tuto pověst si pamatuji od roku 1953, kdy jsem tu byl, coby dítě školou povinné, na školním výletě a pan kastelán nám tu pověst barvitě líčil. Ještě s dalšími dvěma spolužáky jsme ten úkaz chtěli vidět, tak jsme se skryli za závěsy v místnosti, byli jsme však objeveni a a prý po zásluze potrestáni panem řídícím. Bílou paní jsme pochopitelně nezahlédli, objevili nás totiž před polednem. Třeba se to povede vám.

/ Václav Ziegler pro stránky Geoparku UNESCO Český ráj

JIČÍN – Už letos se zpřístupní většina budov na Čestném dvoře, neboť bude dokončen projekt výstavby multifunkčního sálu. Tím se také navýší zájem a návštěvnost Valdštejnské lodžie, což přinese požadavek veřejnosti na zlepšení vizáže historických budov.

Rada města schválila cenovou nabídku Ing. arch. Petra Dostála na zpracování projektové dokumentace pro opravu vnějších omítek na Čestném dvoře Valdštejnské lodžie. Architekt ji vypracuje za 432 tisíc korun.

Projektová dokumentace navrhne postup opravy omítek, dodá podklady pro stavební povolení a předloží odhad nákladů. Samotná realizace bude potom na rozhodnutí města dle finančních možností a záviset bude také na dotačních možnostech. V budoucnosti však rekonstrukce omítek bude muset proběhnout, protože jejich stav není dobrý a při dalším zhoršení by mohly opadávat. Ing. arch. Petr Dostál se projekčně podílel na opravě části vnitřních prostor, tudíž je seznámen se stavem objektu Lodžie. Zástupci města ho oslovili, aby předložil cenovou nabídku. Projektová dokumentace bude zpracována tak, aby bylo možné provádění oprav po etapách dle finančních možností města. Dokumentace navrhne opravu omítek konkrétně v jihozápadní, severozápadní a severovýchodní části Čestného dvora včetně obou průjezdů. Celková plocha těchto fasád je 1700 m². (Jan Jireš)

SOBOTKA – Šolcův statek - Lapidárium a Galerie Karla Samšišáka

Otevřeno denně 9-11 a 13-17h

Lapidárium: **SongMi Kim Hlavešová – Příběhy a legendy** (umělecké sklo)

Galerie: **Alena Antonová – Obrazy a grafiky**

/ Jan Samšišák, hospodář Šolcova statku v Sobotce

Šolcův statek – jubilejní 50. sezona zahájena!

tanvaldsko

NOC KOSTELŮ 02.06.23 <i>Po světle dne totiž nastupuje</i> NOC <i>kdežto žádné zlo nepřemůže moudrost.</i> <small>www.MHÚ 1,20</small>		NOC KOSTELŮ 02.06.23 <i>Po světle dne totiž nastupuje</i> NOC <i>kdežto žádné zlo nepřemůže moudrost.</i> <small>www.MHÚ 1,20</small>	
KOSTEL SV. PETRA A PAVLA HORNÍ TANVALD		TANVALD ŠUMBURK N. D.	
17.00	zvony <i>(poslechněte si zvon starší než samotný kostel)</i>	17.30 - 18.30	prohlídky kostela
17.05	zahájení výstavy prací žáků ZŠ Horní Tanvald <i>(žáci si pro Vás připravili i prodejní stánek)</i>	18.30	vernisáž výstavy Josef Toufar <i>(zahájí Lenka Procházková)</i>
17.30	ochutnávka mešních vín <i>(ochutnejte vína, která se používají při liturgii)</i>	19.00	zvony kostela sv. Františka z Assisi
18.30	konec	19.05	závěrečný koncert Tanvaldského hudebního jara <i>(duo Beautiful strings a Jiří Sejkora)</i>

Obraz z Háskovy vily

Nevšední příběhy bývají spojeny nejenom lidmi, ale mohou se dotýkat i některých uměleckých děl. Jeden takový příběh se skrývá za obrazem, který vyšel z ateliéru malíře a grafika Richarda Fleissnera. Jeho letošní životní jubileum připomíná výstava, která právě skončila v Městské galerii MÝ.

Mezi vystavenými díly je k vidění malba letní krajiny u mšenské přehrady. Tento „obraz s příběhem“ se po dlouhém putování vrátil do Jablonce nad Nisou, místa, kde vznikl.

Mšenská přehrada byla Fleissnerovým oblíbeným místem. Nacházela se na hranici mezi Jabloncem nad Nisou a tehdy samostatným městysem Mšeno nad Nisou. V jejím okolí hledal malíř zajímavé motivy pro své grafické listy i malby. Na většině z nich je obrazovou dominantou Priebšchova sklárna, nepřehlédnutelná industriální stavba, v poválečné době bohužel zbořená. V roce 1935 Fleissner namaloval obraz, kterému dal název *Sommerlandschaft – Letní krajina*. Zachytil na něm přírodní scenérii nad východním břehem mšenské přehrady včetně partie, kde v obklopení pestré zeleně stály moderní vily bratří Rudolfa a Jaroslava Háskových.

Háskova vila krátce po dokončení, foto archiv autora

Bratři Háskové byli jedněmi z mála českých exportérů bižuterie v převážně německojazyčném Jablonci nad Nisou. V době mezi světovými válkami si nechali poblíž mšenské přehrady postavit moderní rodinné vily. Pro Jaroslava Hásku a jeho manželku Zdenu navrhl nevšední funkcionalistickou vilu německý

architekt Heinrich Lauterbach. Dnes patří rodinný dům z roku 1931 k nejvýznamnějším stavebním památkám našeho města. Ve své době se jednalo o novátorský počín, který vzbudil všeobecnou pozornost. Zajímavý byl interiér vily a její vybavení včetně uměleckých předmětů. Visela zde řada obrazů a dalších uměleckých děl. Mezi nimi také obraz s názvem Letní krajina.

Díky obrazu Letní krajina, který Jaroslav Hásek objevil a zakoupil v jedné pražské galerii, se Háskovi seznámili s Richardem a Edith Fleissnerovými, výtvarnými umělci, kteří žili v Jablonci nad Nisou. Přátelství mladých manželských párů ale netrvalo dlouho. Přišel zábor československého pohraničí, začala druhá světová válka a brzy po ní došlo k únorovému komunistickému převratu. Všechny tyto zlomové dějinné události zasáhly osudově do životů manželů Fleissnerových i Háskových a stejně tak ovlivnily příběh obrazu Letní krajina.

/ Jan Strnad, MGYM, Jablonecký měsíčník

*A já teď vidím, že jsem měl dát tenhle článek minulý týden.
Ac jo, to je tak, když děláte moc časopisů najednou...*

liberec

#

OBLASTNÍ GALERIE LIBEREC

300 CM

LÁZEŇSKÁ
SEZÓNA

STARTUJE!

200 CM

LÁZEŇSKÁ
ZAHRADA SOCH

PASTA ONER LIBUŠE DLABOLA
PRAŽÁKOVÁ

THE GILDED AGE TOBĚ

80 CM

OD 2. ČERVNA 2023

50 CM

MASARYKOVA 723
LIBEREC
WWW.OGL.CZ

LÁZNĚ

NOSTE
KOU PACÍ ČEPICE!

Historie versus moderna: o památku roku lze hlasovat na facebooku

Další ročník soutěže Památka roku vyhlašuje Liberecký kraj. Toto prestižní ocenění uděluje již od roku 2016 vlastníkům kulturních památek, kteří je obnovili v co nejvíce původní podobě. O vítězi rozhoduje šestičlenná odborná komise.

Letos navíc může hlasovat pro památku kdokoliv. „Chceme veřejnost upozornit na to, že za poslední roky došlo k obnovám řady památek v našem kraji, a to ať celkovým nebo jednotlivých etap. Z často zanedbaných budov se najednou doslova „vyloupily“ skvosty. Jsem hrdá na to, že Liberecký kraj těmto obnovám přispívá ve formě dotací a má tak zásluhu na zachování toho, co cenného tu po předcích zbylo,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Stačí si rozkliknout fotky na <https://www.facebook.com/regionliberec/> a dát symbol like konkrétní památce. Ta, která jich obdrží nejvíc, vyhrává. Tři vylosovaní hlasující pak obdrží ceny. Hlasování trvá do 4. června; cena veřejnosti bude vítězné obnově kulturní památky předána společně při slavnostním ceremoniálu v září.

Jechovsko v Železném Brodě; foto Miroslav Chmela

O prestižní titul Památka roku 2022 Libereckého kraje svede v letošním roce souboj šest představitelů příkladných obnov kulturních památek. Odborná šestičlenná komise a zastupitelstvo Libereckého kraje bude vybírat vítěze mezi

obnovou areálu poutního kostela Navštívení Panny Marie v Horní Polici, který je národní kulturní památkou, obnovou kostela Povýšení sv. Kříže v Novém Oldřichově, obnovou interiérů bývalé sušárny chmele v Dubé, rekonstrukcí Liebigova paláce v Liberci pro potřeby polyfunkčního komunitního centra – Centrum aktivního života, obnovou objektu mateřské školy v Husově ulici v Jablonci nad Nisou a obnovou obvodového zdiva a roubení domu zvaného Jechovsko v Železném Brodě. Vítěz získá nejen prestižní titul, ale i skleněnou plaketu a finanční dar ve výši 50 tisíc korun.

V hlasování odborné komise v roce 2021 získala ocenění Památka roku škola v Komenského ulici v Jilemnici, v roce 2020 zvítězil bytový dům v Korejské ulici v Jablonci nad Nisou, v roce 2019 bylo ocenění uděleno sídlu společnosti Lasvit v Novém Boru, o rok dříve ho získal kostel Povýšení sv. Kříže v Jablonci nad Nisou.

Roky 2017 a 2016 byly unikátní, neboť ocenění obdržely hned dvě kulturní památky. V roce 2017 to byla papírna v Hamru na Jezeře a zámek Navarov, v roce 2016 se vítězi staly Dolení mlýn v Bradlecké Lhotě a zámek Svijany. První památkou roku v Libereckém kraji je bývalá sýpka v Černousích.

/ Jan Mikulička

NOVÝ BOR – Sklářské muzeum slaví 130 let - Příběh dvou váz

Odhalte skrytý příběh dvou párových váz, které od sebe rozdělil spor mezi Sklářským muzeem v Novém Boru a Sklářským muzeem v Kamenickém Šenově.

Na stránkách nejstaršího dochovaného katalogu Sklářského muzea Nový Bor (tehdy: Museum svazu sklářského a keramického dělnictva v Č.S.R. v Novém Boru) z roku 1930 jsou vyobrazeny bravurně malované párové vázy z dílny Gustava Ahneho z Kamenického Šenova. Levá váza představuje Nereidky – mořské nymfy, ochránkyně námořníků ze starověkých řeckých bájí. Na pravé váze jsou vyobrazeny tradiční křesťanské ctnosti – láska, víra a naděje. Jedna z nich (Nereidky) se nyní nachází ve sbírkách Sklářského muzea Nový Bor, druhá ve sbírkách Sklářského muzea Kamenický Šenov, obě jsou datované do roku 1898.

Jak se ale stalo, že se dvě vázy, které nade vši pochybnost patří k sobě, ocitly ve dvou různých sbírkách?

Obě byly součástí původní sbírky Sklářského muzea Nový Bor (založeno 1893), které zakládali sklářští dělníci z Nového Boru (Haidy), Kamenického Šenova i okolních menších obcí. O třicet let později, v roce 1923, však bylo založeno muzeum v Kamenickém Šenově. Jeho tehdejší představitelé požádali o převedení části sbírky, především prací šenovských sklářů, do nově vzniklé instituce. Žádný sběratel se ale se svojí sbírkou neloučí rád, a tak to vyvolalo spor. Ze strany Šenova bylo trochu nešťastně argumentováno nevhodným uložením a nedostatečnou ochranou exponátů, což velmi pobouřilo borského starostu. Dohady o tom, zda sbírku dělit, případně jakou část a které konkrétní věci do šenovského muzea převést, se táhly dlouhá léta. Nakonec se do sporu vložilo vedení „Svazu dělníků sklářského a keramického průmyslu z Teplíc“, které navrhlo konečné rozdělení sbírky. K tomu došlo, z dnešního pohledu skoro symbolicky, až v roce 1939.

Světlem se prohnala válka, která svět převrátila naruby a zanechala v něm spoustu hlubokých jizev. Jejím následkům pohraničí, v němž se obě muzea nacházejí, čelí vlastně dodnes. Muzea zatím prošla vývojem, našla si svá zaměření a způsob, jak fungovat. Řada problémů, se kterými se potýkala a potýkají, je spojuje, jiné řeší odlišně. Po dlouhá léta již ale mají naše muzea vztahy nejen korektní a profesionální, ale nebojíme se říci, že i přátelské. Spolupracují na odborné úrovni, podporují se vzájemnou propagací a přejí si své úspěchy.

Tak se tyto dvě vázy – antická a křesťanská – staly z připomínky dávného sporu symbolem přátelství, podpory a vzájemné úcty obou našich institucí. Jako sestry, které, byť každá trochu jiná, jsou spojeny osudem a drží při sobě. Naše malá muzea slaví velká výročí!

/ Eliška Vavříčková, kurátorka Sklářského muzeum Nový Bor, *Novoborský měsíčník*

mnichovo hradiště

Znovuobjevený malíř z LIAZu bude mít výstavu v Galerii Konírna

V období oslav a vzpomínek na mnichovohradišťský LIAZ přispívá i Galerie Konírna ZUŠ zajímavou výstavou. Ta představí obrazy, které vytvořil Zdeněk Finke, který pracoval 40 let v LIAZu jako dělník, seřizovač a technický kontrolor.

Jako mladý muž studoval Střední uměleckoprůmyslovou školu v Turnově. V době absolutoria se nechal zlákat vidinou dobrodružství a životní změny a se spolužákem chtěl překročit hranice na západ, byl ale chycen a uvězněn. Musel pak do dolů a sloužit na vojně u PTP. Po návratu domů začal pracovat právě v LIAZu. Přitom maloval obrazy, ale tento jeho zájem zůstával soukromým. Vzdělával se pod vlivem pražského akademického malíře Vladimíra Hlubučka. Vystavoval sporadicky, například v roce 1968 s vynikajícími umělci profesio-

nály – Luděkem Maňáskem, Stanislavem Kovářem, Vladimírem Krédlem a dalšími. Přál si mít samostatnou výstavu, ale nepřicházely ty správné příležitosti. K samostatné výstavě Zdeňka Finkeho nikdy nedošlo, změnil se to až nyní. Tvorbu svého dědečka nám nabídla jeho vnučka Gabriela Finková, absolventka výtvarného oboru ZUŠ Mnichovo Hradiště, a zapůjčila ji manželka pana Finkeho, Dagmar Finková, žijící v Bakově nad Jizerou. V souboru děl jsou olejomalby, expresivně pojaté krajiny, v obrazech je zvláštní síla osobitého pojetí znovuobjeveného malíře. Výstava je doplněna množstvím fotografií ze života v LIAZu.

Přijďte se podívat na výstavu v době **od 23. května** do 14. června 2023. Galerie ZUŠ bude otevřena vždy ve středu v době od 15 do 17 hodin a v sobotu od 9 do 11 hodin nebo po domluvě. V sobotu 27. května 2023, v den, kdy se akce 70 let LIAZu v Mnichově Hradiště koná, proběhnou v galerii dvě komentované prohlídky, první v 10 hodin a druhá v 15 hodin.

/ Eva Ševců, ZUŠ Mnichovo Hradiště

mladá boleslav

V Templu bude výstava Miroslava Kemela a Vladimíra Javorského

V Galerii Templ se koná **v pátek 26. května** od 17 hodin vernisáž výstavy malíře, karikaturisty a hudebníka Miroslava Kemela a herce a hudebníka Vladimíra Javorského. Výstava potrvá do 25. června.

Miroslav Kemel absolvoval kursy figurální kresby u doc. Borise Jirků na Vysoké škole Umělecko-průmyslové v Praze. Od roku 1990 je na volné noze jako karikaturista. Publikoval vtipy v deníku Práce, v Dikobrazu, Lidových novinách, Hospodářských novinách nebo v Mladé Frontě DNES. Od roku 2014 je karikaturistou deníku Právo a týdeníku Reportér. V roce 2010 získal Novinářskou cenu za karikaturu.

Kromě těchto aktivit se také dlouhá léta věnuje malování obrazů. Měl řadu samostatných i společných výstav, zejména s uskupením *Polykalo*. Věnuje se akvarelu, akrylu, oleji, pastelů.

Od roku 2009 vystupuje i jako písničkář. Doprovází se na akordeon, kytaru, ukulele a foukací harmoniku. Hraje buď sám, nebo s kapelou.

Často s kapelou na koncertech, nebo v duu s Miroslavem Kemelem vystupuje Vladimír Javorský.

Vladimír Javorský je znám především jako skvělý herec, který ztvárnil desítky filmových i divadelních rolí. Je členem Činohry Národního divadla. Za roli ve filmu *Poupata* získal Českého lva. Vytvořil hlavní roli v krátkém americko-českém filmu *Most* (2003; režie Bobby Garabedian), nominovaném na Oscara. Jeho dalším uměleckým zájmem je hudba, zpívá, hraje na ukulele, kytaru, flétnu, saxofon. Jeho debutové album „*Ještě je*“ bylo jedním z největších hudebních překvapení loňského roku. (Pavel Šubrt, SM Mladá Boleslav)

za humny

HRADEC KRÁLOVÉ –

Radnice Hradce Králové po devíti letech dokončila postupnou opravu čtyř secesních kiosků na okraji památkově chráněného Pražského mostu přes Labe. Rekonstrukci v těchto dnech završila dokončením opravy kiosku na Tylově nábřeží. Pražský most z roku 1910 patří mezi typické stavby města. Na předmostích má čtyři kiosky, které navrhl známý architekt Jan Kotěra.

Město opravu kiosků začalo připravovat v roce 2014, kdy památkáři vydali první závazné stanovisko k obnově těchto kulturních památek. Opravy následně provázely problémy s výběrem stavebních firem. Zdržení přineslo i to, že dřevěné konstrukce byly napadené dřevomorkou. Oprava jednoho kiosku se změnila kvůli tomu, aby se přizpůsobila nově nalezené historické dokumentaci od Kotěry. Samotný most město opravilo již v letech 1992 až 1993.

V letech 2016 a 2018 se městu podařilo opravit oba kiosky na jižní straně mostu a v roce 2021 skončila oprava menšího kiosku na severní straně. Protilehlý větší kiosek na severní straně mostu na Tylově nábřeží stavbaři od loňského roku nákladem 5,2 milionu korun bez daně zcela obnovili. Vyměnili okna i elektroinstalace, udělali novou podlahu a omítky.

Dnes na střechu kiosku doplnili poslední prvek, a to měděnou ozdobu s pozlacenými prvky. Na zakázku ji vyrobila společnost *Houska & Douda* z Buštěhradu na základě původního Kotěrova návrhu. Stejný prvek, který má podobu fontány, bude v příštím roce doplněn také na protější kiosek. "Současná podoba kiosku tak co nejvíce odpovídá období, ve kterém byly postaveny, tedy letům 1911 až 1912," uvedl náměstek primátorky pro památkovou péči Adam Záruba.

Jelikož pasíř Ivan Houska je můj kamarád z bubenečské kavárny Kabinet, nějakou dobu jsme o Kotěrových kioscích slyšeli a stala se z toho tak trochu „naše věc“. To je popravdě hlavní důvod, proč jsem tenhle článek zařadil do Trosečníka. - f.

Prostory kiosku hodlá radnice pronajmout. "Dříve se zde nacházela provozovna rychlého občerstvení, ale to už nyní nebude možné. V polovině června bychom měli v radě města projednávat vypsání výběrového řízení na nového nájemce. Líbila by se mi zde například prodejna květin nebo suvenýrů," uvedl náměstek primátorky pro majetek Pavel Vrbický. Ve dvou již pronajatých kioscích je prodej hotového jídla a pití a zmrzliny. U jednoho kiosku město jedná o pronájmu s Potravinovou bankou, která by zde na podzim mohla zřídit jednu z poboček.

Jednoobloukový železný Pražský most byl otevřen v červenci 1910, kdy nahradil kamenný pevnostní most. Kiosky byly postaveny v letech 1911 až 1912. Kiosky na Eliščině nábřeží, na břehu historické části města, získaly podoby válcových středověkých věží s cimbuřím. Naopak kiosky naproti dostaly oválný vzhled a zvonovou střechu. (Archiweb.cz)

pozdní sběr

HARRACHOV – Harrachov nabídl ministerstvu financí, že mu zaplatí osm milionů korun. Výměnou za to chce uzavření vleklého sporu kvůli dvěma bytovým domům ve městě a jejich převedení ze státu na nájemníky. V tiskové zprávě o tom informovala mluvčí města Hana Veselá. Zatím není jasné, jak se ministerstvo k této nabídce postavilo. Mluvčí MF Filip Běhal řekl, že připravují písemnou odpověď, kterou během jednoho dvou týdnů nejprve sdělí městu. Zároveň Běhal připomněl, že ministerstvo financí po městě vymáhá soudně 10,2 milionu korun a že podle znaleckého posudku mají oba bytové domy hodnotu přes 100 milionů korun. (Genus)

TURNOV – Městský svátek si připomeneme 28. května

Památný den **28. květen** si město zvolilo jako městský svátek, je připomínkou jedné z nejvýznamnějších událostí v novodobé historii Turnova.

Turnov jako jedno z mála měst v republice má svůj vlastní městský svátek, kterým si chce připomínat významnou událost novodobých dějin nejen města, ale celé země. Turnov byl totiž první město v zemi, odkud přesně 28. května 1990 odešla rudá armáda. Ostatní vojenské základny opouštěla sovětská okupační vojska až později, například z Milovic odjely poslední transporty až v červnu 1991.

Městský svátek se v Turnově připomíná od roku 2015, kdy ho tehdejší zastupitelstvo odhlasovalo u příležitosti 25. výročí odchodu rudé armády.

Na městských budovách a organizacích v neděli 28. května 2023 opět uvidíte vlát městské vlajky. (Marcela Jandová)

TURNOV –

„Narodil jsem se v první polovině minulého století a první moje fotografické krůčky datují se zhruba do čtrnáctého roku mého věku. Zdaleka ale nešlo ještě o nějakou cílevědomou tvorbu.

Prvním impulzem k vážnějšímu zájmu o foto-grafii jako tvůrčí činnost byl asi úspěch ve fotografické soutěži v době výkonu základní vojenské služby v šedesátých letech. Od tohoto momentu byla však cesta k opravdové tvůrčí fotografické činnosti ještě hodně dlouhá.

Teprve se vstupem do fotoklubu SAFÍR v roce 1980 jsem měl konečně možnost své fotografie srovnávat s jinými, vyslechnout si názor na ně a učit se ze zkušeností ostatních. A také si najít svoji parketu, kterou se nakonec stala především krajinářská fotografie i když se samozřejmě nevyhýbám ani jiným tématům. Inspiraci jsem našel především v tvorbě takových autorů jako Jiří Havel, Sigfried Weiss nebo Jiří Bartoš. Velikým přínosem pro mé zkvalitňování fotografické činnosti v rámci fotoklubu pak bylo společné fotografování s kamarády „ve zbrani“ Lád'ou Randákem nebo Břet'ou Jansou.

S fotoklubem jsem měl také možnost své fotografie prezentovat ve fotografických soutěžích a na společných výstavách doma i v zahraničí, dostavily se i úspěchy v podobě oceněných fotografií ve fotosoutěžích.

POZVÁNKA NA VÝSTAVU FOTOGRAFIÍ

Zdeněk Pilař
STRÍPKY Z ČESKÉHO RÁJE

Výstava bude zahájena v hale nádraží v Turnově
03. 05. a potrvá do 27. 06. 2023
Výstavu pořádá fotoklub Safír Turnov za podpory fotostudia BJ

Patnáctiletý, téměř úplný útlum mé činnosti ve fotoklubu pak znamenala devadesátá léta. S fotografií jsem sice kontakt neztratil, spíše naopak, záliba se mi stala povoláním v oblasti komerčního zpracování fotografií. Ale na vlastní tvorbu bylo času velmi málo a mnohdy ani nebyla chuť.

Do činnosti fotoklubu jsem se zase plně zapojil až s odchodem do důchodu a začal znovu trošičku tvořit. Patřím ke generaci v jejímž životě došlo až k neuvěřitelným změnám snad ve všech oblastech, tedy i ve fotografii. Od klasické černobílé fotografie přes barevnou, zpracovávanou klasickou mokrou cestou až po současnou digitální techniku. Že tohle všechno jsem měl možnost si vlastnoručně odzkoušet, zažít prohry i úspěchy, prožít překrásné kamarádství se spoustou stejně „postižených“ lidí považuji dnes ve své dosavadní fotografické činnosti za nejkrásnější a nejcennější životní výhru.

/ Zdeněk Pilař

#

Jiří Košťář

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj